

List Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Lovac

Broj 82

Tuzla, juni/lipanj 2019.

Cijena 1,00 KM

Dobar pogled na srndaća

Lovac

List Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Izlazi tromjesečno

Izdavač:

Upravni odbor Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Za izdavača:

Mensur Alić,
predsjednik UO SLD TK

Redakcija lista "Lovac":

Enver Kurtić (Kalesija)
Salih Terzić (Tuzla)
Mirzet Idrizović (Banovići)
Nusret Kamenjaković (Zivinice)
Ismet Memić (Sapna)
Samed Mehmedović (Srebrenik)
Miralem Djedović (Gradačac)
Hajrudin Imširović (Teočak)
Senad Selimbašić (Kladanj)
Faruk Huskanović (Gračanica)
Mujo Softić (Lukavac)
Almir Suljkanović (Doboj-Istok)
Suljo Mujić (Čelić)

Glavni i odgovorni urednik:
Mensur Alić

Urednik i lektor:
Prof. Mirzet Ibrišimović

Stručni saradnik:
Selver Pirić

Fotoliti:
B Concept Sarajevo

Priprema i štampa:
"Mikroštampa" Tuzla

Za štampariju:
Šaban Cipurković

Adresa redakcije "Lovac"
Tuzla, Džindić mahala 13.
Tel./fax: 035/258-004
Web site: www.lovac.tk.com
E-mail: info@lovactk.com

Račun kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
132-100-03092192-27

Na osnovu mišljenja Ministarstva
za obrazovanje, nauku, kulturu, sport
i informisanje Vlade TK broj
10/1-452-25-2/98 od 28. 08. 1998. god.,
list „Lovac“ oslobođen je dijela
poreza na promet

Svjetski dan zaštite okoliša se obilježava širom svijeta svake godine 5. juna na godišnjicu održavanja Konferencije UN-a u Stockholmu (1972) posvećene okolišu, na kojoj je usvojen Program zaštite okoliša Ujedinjenih nacija (UNEP), koji predstavlja temeljni instrument posredstvom kojeg UN stimuliraju svijest ljudi širom Planete o nužnosti uvrštavanja pitanja zaštite okoliša među bitnije probleme današnjice, ali i naglašava važnost i hitnost uspostavljanja ravnoteže između potreba čovječanstva i ograničenih mogućnosti koje Zemlja može pružiti. Tematske proslave Svjetskog dana zaštite životne sredine su do sada uključivale inicijative za zaštitu zemlje, vode, ozonskog omotača, sprečavanje nekontrolisane sječe šume, sprečavanje nepovoljnih klimatskih promjena, širenje pustinja i podršku održivom razvoju. Obilježavanja uključuju ulične skupove, biciklističke trke, koncerte s pozitivnim porukama o zaštiti okoliša, sadnju drveća, recikliranje, kampanje čišćenja itd. Ovaj dan spaja ljude na svim kontinentima iz svih slojeva društva u zajedničkom nastojanju da svoju okolinu učine čistijom, zelenijom i ljepšom za sebe i za buduće generacije. Peti juni je posvećen očuvanju i zaštiti okoliša u cilju zaštite prirodnih resursa ali bi trebalo svakodnevno i znalački da se ukazuje na opasnost koja prijete životu na Zemlji zbog porasta globalnog onečišćenja. Nužnost zaštite prirode je hitna u pogledu važnosti višestruke uloge šume i vode. Šume su najvjerniji saveznik u borbi protiv klimatskih promjena; u procesu fotosinteze pohranjuju velike količine ugljičnog dioksida uz istovremeno oslobađanje kisika; imaju značajnu ulogu u formiranju oborina i opskrbe rijeka vodom; utiču na očuvanje plodnosti tla i njegovu zaštitu od erozije; ublažavaju velika kolebanja temperature zraka te tako stvaraju povoljnije uvjete za ljudsko zdravlje. Šumski kompleksi se odlikuju najvećom biološkom raznolikošću na kopnenom dijelu Zemlje i predstavljaju dom za više od polovice svih poznatih kopnenih vrsta biljaka i životinja. Njihovim uništavanjem brojne jedinstvene vrste su se našle na rubu opstanka ili su već izumrle, čime se naš svijet nepovratno mijenja i osiromašuje.

Opstanak čovječanstva direktno ovisi o šumi, a ona je prvenstveno mjesto djelovanja lovca. U tom kontekstu znači da je i budućnost Zemlje, odnosno održiva budućnost čovjeka, flore i faune, i u rukama lovaca koji svojim djelovanjem pridonose čišćem i boljem okolišu. Dakle, lovačka društva su direktno uključena u aktivnosti koje će dovesti do žurnog djelovanja i sustavnog rada na zaštiti šuma i očuvanja bioraznolikosti. Uloga lovca je značajna upravo zbog njegove naročito razvijene ekološke svijesti i ljubavi prema prirodi i životinjama, održavanja i promoviranja dobrobiti i prosperiteta zdrave prirode i njegove svjesnosti o suštinskoj povezanosti čovjeka sa majkom prirodom. Lovac svojim djelovanjem ublažava uticaj promjena koje su dovele do narušavanja bioraznolikosti, a njegovo poštivanje prirode kao apsolutnog okruženja kroz zeleno gazdovanje lovištem podrazumijeva da lovačka društva sprovode plansku zaštitu okoliša, pošumljavanje staništa divljači, uzgajanje, prehranjivanje i oplemenjivanje određene vrste divljači kroz selekciju i uzgojni odstrjel nerazvijenih, bolesnih i za reprodukciju nepodobnih ili nesposobnih jedinki.

M.I.

Upravni odbor SLD TK

U prostorijama Lovackog društva „Tuzla“, 23. aprila 2019. godine, održana je 110. sjednica Upravnog odbora SLD TK, kojom je predsjedavao Mensur Alić - predsjednik SLD TK i na kojoj su članovi Upravnog odbora, u okviru 15 tačaka dnevnog reda, razmatrali Izvještaj o radu UO SLD TK za 2018. godinu, Plan rada i aktivnosti SLD TK za 2019. godinu, Izvještaj o finansijskom poslovanju SLD TK za 2018., Plan o finansijskom poslovanju SLD TK za 2019. godinu, kao i izvještaje o radu organa Saveza za 2018. i planove rada za 2019. godinu. Usvojen je i Operativni kalendar aktivnosti u lovištima TK za lovu 2019./20. godinu, a u skladu s Pravilnikom o priznanjima i odlikovanjima za rad na unapređenju lovstva u Tuzlanskom kantonu, u svrhu zasluga i u cilju stimuliranja razvoja i afirmiranja lovstva i drugih aktivnosti koje su od općeg interesa za lovstvo, na prijedlog članica Saveza i Komisije za priznanja i odlikovanja, Upravni odbor je donio odluke da se u okviru lovačkih društava dodijele lovačka priznanja i odlikovanja:

LD „VJETRENİK-ŠIBOŠNICA“ ČELIĆ

Lovačka bronzana značka:

Mešić Sadmir, Junuzović Mehmedalija, Jukić Osman, Šadić Zijad, Ahmetović Mirsad, Slomić Hasan, Livadić Halid, Kurtić Nezir i Zukanović Hazim.

Lovačka srebrna značka:

Šadić Enver, Zejčirović Meho, Gačević Nedžad, Livadić Enes, Huremkić Rifet i Kešetović Asif.

Lovačka zlatna značka:

Mujić Sulejman, Mehanović Faruk, Husejnagić Sejad i Knežević Mirko.

Lovačka diploma počasnog člana:

Mehačević Hašim, Smajić Sadik, Šadić Meh딘 i Hodžić Bahrija (posthumno).

Selver Pirić

Sekretar SLD TK

Ispit prirodnih osobina za goniče

U sklopu svojih raznovrsnih aktivnosti, Savjet za lovu kinologiju SLD TK, pored redovnog organizovanja redovnih smotri, organizuje i ispite urođenih osobina u radu lovnih pasa. Ovom prilikom je u Tuzli organizovan i realizovan ispit urođenih osobina za pse u radu na divlju svinju. Učestvovalo je preko 20 pasa iz Tuzle, Srebrenika, Kalesije, Sapne i Banovića. Ispit je pokazao izuzetno dobar kvalitet pasa u radu, a oni psi koji nisu zadovoljili kriterije će imati priliku da to učine u jesenskim terminima.

Selver Pirić

Sekretar SLD TK

Neke aktivnosti Lovačkog društva „Zelemboj“ Banovići

Zimska prihrana divljači

Prethodne godine, zbog vremenskih nepogoda, tj. velikih sniježnih padavina, LD „Zelemboj“ Banovići obustavilo je lov na divlje svinje. Po naredbi Abdulahović Damira, glavnog lovovođe, pristupilo se hitnoj i intenzivnoj prihrani divljači. Lovci su se brzo odazvali i iznijeli veliku količinu kukuruza u pet veoma aktivnih automatskih hranilica u posjedu Društva. Takođe, iznijeli su i sijeno sa srneću divljač. U akciji su prednjačili Šele i Džasem, dva velika prijatelja, koji su iznijeli po 50 kg kukuruza. S obzirom da je snijeg dosegao visinu oko 40 cm, tamo gdje lovci nisu mogli proći, „progulili“ su sa svojim džipovima Đezić Muhamed i Akšamović Esmir i dostavili kukuruz u najudaljenije hranilice.

Pet hranilica i 15 solila

Grupa lovaca Društva obogatila je lovište sa pet novih hranilica i 15 solila, a sve u skladu s godišnjim Planom gazdovanja. Hranilice i solila su izrađeni u širim rejonima Gradine, Razvale, Višnjaka i Kičme. Osim toga, obnovljena su i popunjena prijašnja solila, a ukupno je izneseno oko 100 kg soli i 100 kg kukuruza, kojim je popunjena automatska hranilica na Grabu. U ovoj akciji su učestvovali: Abdulahović Ešef, Šefik, Šaban i Damir, Akšamović Esmir, Đezić Muhamed, Sulejman i Hariz i Lugavić Nihad.

Uneseni fazani

Na osnovu Operativnog kalendara aktivnosti, Društvo je obogatilo lovište sa matičnim jatom fazana. Prethodilo je čišćenje terena od predatora i štetočina, prevashodno od lisica i pasa lotalica. Uvidom, odnosno pregledom terena, uočeno je da su se fazani potpuno adaptirali i reproducirali u uslovima prirodnog staništa. Osim ovog jata, Lugavić Nihad je, o svom trošku, kupio 15 odraslih fazana i pustio na teren u Lugavijama, zajedno sa lovovođom, sekretarom Društva i lovcem Omerović Ismailom. Prije puštanja fazana Nihad je u Lugavijama odstrijelio sedam lisica, a iznio je kukuruz za ishranu fazana. Naknadnim pregledom terena ustanovljeno je da su fazani opstali i privikli se na novo stanište.

Uređen teren oko lovačkog doma

Sredinom aprila Društvo je organizovalo i realizovalo veliku akciju uređenja terena oko lovačkog doma na Marinu brdu, kao i nasipanje puta oko doma sa 100 tona kamenom dijabaz, čišćenje divljih deponija smeća, sadnju mladica drveća i drugih neophodnih poslova da bi dom

zablistao u punom sjaju. Tom prilikom su lovci uredili i vodotok, sakupili oko 60 vreća smeća kod starog lovačkog doma - kod Ekremove (rahmetli) vode (uz angažovanje kamiona i rovokopača) kojeg su ostavili „ljubitelji prirode“ i potom postavili natpise „Zabranjeno odlaganje smeća“... Akcija uređenja i čišćenja je trajala cijeli dan.

Mihret Herić

Sekretar LD „Zelemboj“ Banovići

Lovačko društvo „Majevica“ Srebrenik

Lovačko veče

Završetak lovnog sezone LD „Majevica“ Srebrenik je obilježio održavanjem lovačke večeri. Održana je u motelu „Orjen“ na Ormanici, uz prisustvo oko 500 domaćih lovaca i gostiju iz članica Saveza LD TK. Sve prisutne su pozdravili i zaželjeli ugodnu večer: Mehmedović Samed, predsjednik Društva i Omerović Nihad, načelnik Općine Srebrenik, nakon čega je druženje nastavljeno uz bogat kulturno-zabavni program i tombolu.

Samed Mehmedović
Predsjednik LD „Majevica“ Srebrenik

Lovačko društvo „Majevica“ Srebrenik

Odličan strijelac i predsjednik

Mensur Avdić, član LD „Majevica“ Srebrenik, iako relativno mlad lovac (od 2009.), u svom dosadašnjem radu se pokazao vrijedan i stalan učesnik svih lovačkih aktivnosti, prvenstveno angažovan u uzgoju, prihrani i zaštiti divljači i u izgradnji lovno-uzgojnih i lovno-tehničkih objekata. Njegova radišnost i poštivanje lovnog etike nisu ostali neprimijećeni pa je izabran za predsjednika novoformirane Sekcije „Brda-Brnjičani“ u Reviru VI. Pokazao se kao dobar i vješt predsjednik, a iste kvalitete je pokazao i u lovu, odstrijelivši lijep primjerak srndaća na terenu Kopilić brdo, uz asistenciju kolege Nedžada zv. Kendža. Zadovoljstvo ulova je podijelio sa članovima svoje Grupe koja dugo uspješno organizuje lov i druženje na lokalitetu Kikić, iznad Čekanića.

Mirsad Hasanović

Skupština

U prostorijama Lovačkog doma, krajem aprila, održana je redovna Skupština LD „Spreča“ Kalesija, kojoj su prisustvovali svi članovi. Razmatrani su i usvojeni izvjestaji o radu sekcija i izvršnih organa Skupštine. Konstatovano je da je Društvo lovnog sezone završilo uredno, u skladu sa Zakonom o lovstvu jer nije probijen Plan i zakonski okvir, a na osnovu proljetnog prebrojavanja divljači sačinjen je Plan gazdovanja za narednu sezonu. Obavljene su pripreme za otvaranje lova na srneću divljač. Nabavljena je fazanska divljač i puštena u lovište. Kupljeno je pet tona kamene soli od koje je prva tura iznesena u lovište. Društvo je sa zadovoljstvom prihvatilo obavezu da u septembru bude organizator manifestacije Dani SLD TK 2019. U proteklom periodu Društvo je postalo bogatije za 30 novih članova, a za one koji su u prethodnom periodu odradili pripravnički staž (16) organizovano je polaganje lovačkog ispita, kojeg su svi položili.

Sekcija „Hrasno“

Na lokalitetu Voćnjak, na prelijepim obroncima Majevice, članovi LS „Hrasno“ su izgradili impozantnu visoku čekicu, dimenzija 4x4x6 m, a izgrađena je od veoma kvalitetnog građevinskog materijala sa svim pratećim sadržajem. Glavni finansijer izgradnje čekice je bio Bego

Neke aktivnosti Lovačkog društva „Spreča“ Kalesija

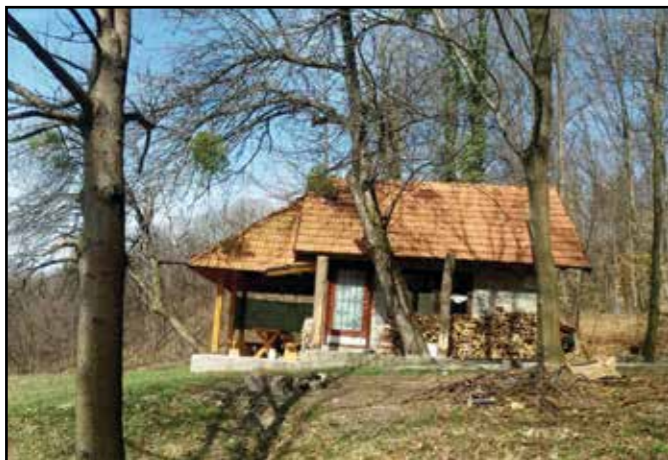
Piše:
Damir
Huremović

Čatić iz Hrasna, dugogodišnji član Društva i Sekcije. Radove su izveli sami lovci. Na istom lokalitetu su izgradili i nadstrešnicu, čiji je finansijer bio Mehmed Meša Čatić. Čatićima ovo nije jedini projekt u kojem su učestvovali i finansijski i radom - podržali su sve aktivnosti Društva. Kako je istakao Meho Selimović, član Sekcije, ovo nisu usamljene aktivnosti koje su sprovedene u LS „Hrasno“ - izgrađeno je desetak solila i hranilišta u koje su protekloj sezoni lovci uredno iznosili hranu i so. Takođe, radilo se na čišćenju lovišta od predatora i, što je najbitnije, na povećanju etike, lovačke svijesti kod članova. Za naredni period je planirano uređenje i izgradnja novih lovno-tehničkih objekata u zoni odgovornosti LS „Hrasno“.

Sekcija „Rainci“

Da se u LD „Spreča“ Kalesija radi marljivo na zaštiti divljači i izgradnji lovno-tehničkih objekata primjer je i lovačka kuća u Meškovićima. Članovi Grupe „Meškovići“, Sekcije „Rainci“, na lokalitetu Krušići, izgradili su prelijepu lovačku kuću od kvalitetnog materijala. Izgradili su je vlastitim sredstvima i radom, dosadašnja ulaganja su premašila iznos par hiljada KM, a zemljište za njenu izgradnju je donirao Čamdžić Elvir, član Grupe. Članovi Grupe i Sekcije su aktivni na svim poljima zaštite divljači i uređenja lovišta. Izradili su mnogobrojna solila, hranilice u koja se redovno u protekloj sezoni iznosili so i žito.

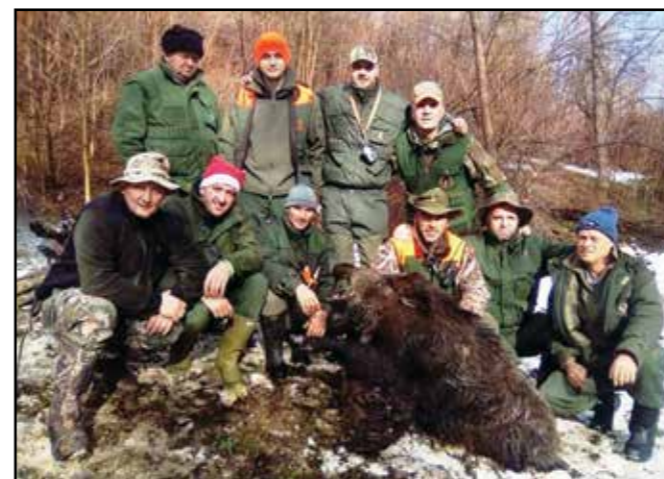

Preko solila i hranilica do kapitalaca

Grupa Ede Baručića pripada Sekciji „Rainci“. Vrijedni članovi ove Grupe, u prethotnoj sezoni, u zoni odgovornosti Sekcije, izgradili su desetine solila, hranilišta i drugih lovno-tehničkih objekata. Više stotina kilograma soli i žita su iznijeli u toku zime, a rezultati su vidljivi i kroz redovno obilaženje terena i zaštitu divljači od predatora – u prethodnoj sezoni Grupa je imala veliki broj odstrijeljenih primjeraka crne divljači. U narednom periodu su planirali izgraditi nekoliko visokih čeka u zoni odgovornosti Grupe i Sekcije.

Sekcija „Mahmutovići“

U zoni odgovornosti Grupe „Mahmutovići“-LS „Kalesija“ su izgrađene tri visoke čeke, velika hranilica i više od deset solila. Visoke čeke su izgrađene od veoma kvalitetnog materijala, vlastitim radom članova Grupe. Polukružno raspoređene od Mahmutovića prema Zulića kosi i Kiseljaku pogledom obuhvataju južne padine Majevice, čime su stvoreni savršeni preduslovi za lov srneće divljači. Čeke su stručno postavljene tako da pored lovno-tehničkih zadovoljavaju i sigurnosne

uslove. Izgradnji i saniranju puta prema lovištu doprinjeli su i Mirsad i dr. Fahrudin Sinanović. Grupa je pozitivan je primjer i

drugim lovcima Društva, a dobri rezultati su ostvareni i zbog toga što je predsjednik Enver Kurtić ukazao povjerenje mladim lovcima, koji brojčano čine gotovo 50% članstva Društva. Predsjednik je i vlastitim primjerom stimulisao mlade lovce pa u njemu vide autoritativan uzor. Iako je mlad lovac, Bekir Imšić je grupovođa Grupe „Mahmutovići“. Ukazano mu je povjerenje jer je vrijedan i odgovoran. Ljubav prema lovu i prirodi je naslijedio od oca Nedžada,

lovočuvara Društva. Naravno, povjerenje i podrška mu je ukazana i od Envera Kurtića, predsjednika Sekcije i Društva. Vrijednu Grupu „Mahmutovići“ čine: Bekir, Nedžad, Asmir, Mirsad, Mersudin Šicer, Dželal, Mevko, Merso.

Apel

Poštivajući Zakon o zaštiti i dobrobiti životinja, Društvo je suočeno s problemom pasa lotalica, koji su u proteklom periodu nanijeli znatnu štetu srnećoj divljači. Apelujemo da se na nivou SLD TK pokuša inicirati ispravka, odnosno izmjena i dopuna Zakona i uvrsti odredba o njihovoj redukciji.

Lovačko društvo „Jelen” Gradačac Terijer i Barak osvjetlali obraz Jelena

Kinološko društvo „Dog Show“ Brčko Distrikt početkom maja je upriličilo Državnu smotru lovačkih pasa svih pasmina. Odgajatelji i vlasnici lovačkih pasa iz LD „Jelen” Gradačac stalni su učesnici ove značajne kinološke manifestacije i dobitnici odličja za svoje lovačke pomoćnike. Tako je ove godine Fahrudin Hasanović, poznati odgajatelj bosanskih oštrodskih goniča, za svog Baraka Arka, osvojio drugo mjesto – FCI grupa VI BOG (prvak FCI grupe). Također,

u takmičenju parova u pasmini Barak, njegov par Ark i Beba osvojili su drugo mjesto. Kao uspješan uzgajatelj Baraka i stalni učesnik ove kinološke smotre, Fahrudin Hasanović je dobio Zahvalnicu za razvoj i unapređivanje

kinologije. Učesnik izložbe lovačkih pasa je bila i Almina Krajnović, član LD „Jelen” Gradačac – Sekcija mladi. Kao veliki zaljubljenik pasmine Njemački lovni oštrodski terijer i njihov odgajatelj, na ovogodišnjoj Državnoj smotri je predstavila svog terijera Saber-Gastor, koji je ocijenjen sa Odličan i dobitnik je titule CAC (prvak na državnom nivou) i BOB (prvak rase). Almina je inače iz porodice poznate po uspješnom odgajanju vrsnih lovačkih pomoćnika, a ljubav prema lovačkim psima i volju da ih odgaja je naslijedila od djeda Samida i oca Nihada.

Fahrudin Gromić

Lovačko društvo „Jelen” Gradačac Međidani sjajni u brzici za divljač

Lovci Sekcije „Međida Srednja i Gornja” - LD „Jelen” Gradačac su uspješno izvršili nekoliko akcija u sklopu prihrane i brige za lovnu divljač. – Postavili su četiri automatske hranilice, izradili dva pojilišta i četiri kaljužišta za divlje svinje, a još mnogo toga su planirali uraditi do početka lovne sezone, kao što je izgradnja hranilišta za fazane i visoke čeke.

Bajro Subašić

Lovačko društvo „Jelen” Gradačac Tradicija druženja sa najstarijima

Lovačko društvo „Jelen” Gradačac njeguje tradiciju Lobilaznja svojih najstarijih članova. Nije to tek human čin nego i prilika za druženje sa iskusnim lovcima čiji višedecenijski staž uči najmlađe vještini lova i lovačkoj etici, odnosu prema prirodi i divljači. I dalje se druže, podučavaju, izlaze u lov, obilaze lovišta i pričaju o lovačkim doživljajima i običajima.

U aprilu su članovi Društva posjetili Osmanović Džemala, lovca sa 60 godina lovačkog staža iz sela Novalići kod Gradačca, u zoni aktivnosti Sekcije „Jasenica“. Razgovor o lovu, vrstama divljači, kerovima, lovačkoj municiji, običajima i doživljajima smo vodili u Džemalovoj lovačkoj sobi. Iako je u 87.-oj godini pokretan je i odličan sagovornik. Džemal priča: „Nekad je lovaca bilo malo a divljači puno. Kuća mi je u samom lovištu pa su lovci, uoči lova, bili kod mene na konaku, a do ponoći bi pričali i to samo o lovu. Dogovorimo se gdje ćemo i kada ručati. Ujutro po mraku krenemo. Pješke. Ništa auta. Rasporedimo se po čekama, pustimo kerove. Bili su i zavođači kerova. Lovište je bilo brdsko, nisam imao ptičare, samo goniče. Mi stariji lovci, u pedesetim i šezdesetim godinama, nismo kupovali municiju nego smo je pravili. Imali smo sav potreban pribor: crni barut, čahure, čepove...”, a pravili smo je uoči lova. I danas nekad odem u lovište, sjedim i slušam kerove. Kaže mi lovac, bratć Dino: „Amidža, kad mi umremo sa kime ćeš onda ići u lov“. Danas, pojedini lovci nisu obazrivi prema starim lovcima, a bez poštovanja i slušanja iskusnih nema napretka lovstva i čojstva. Nepoštovanja prije nije bilo, kao što nije bilo ni današnjih pohlepnih lovaca „mesara“. Njih treba isključiti iz članstva. Treba pješčiti, uživati u ljepoti i blagodeti prirode i druženja u prirodi.“

Na fotografiji (sa lijeva na desno) su: Dino, Enes, Fahrudin, Safet, Džemal Osmanović, Nerma i Džemalov sin Izet. Fotografisao je lovac Mersed Trakić.

Fahrudin Gromić

Lovačko društvo „Sokolina” Kladanj

Lovačku kuću očiste najmlađi

Nmladi lovci LD „Sokolina” Kladanj - LS „Tuholj”, Suad Šarić, Damir i Denis Muhić, kao i svake godine pred Međunarodni praznik

rada 1. maj, posjete svoje najmilije u Goletićima i u potpunosti očiste lovačku kuću „Šarić Himzo” i tako pripreme za proslavu 1. maja i lovnu sezonu.

Elvir Šarić

Lovačko društvo „Vjetrenik-Šibošnica” Čelić

Smotra pasa i ocjena trofeja

U sklopu proljetnih aktivnosti u Čeliću je održana smotra lovnih pasa na kojoj je ocijenjeno oko 50 pasa iz LD „Vjetrenik-Šibošnica” i ostalih članica SLD TK. Sudio je kinološki sudija Mehanović Faruk. Istog dana je obavljena ocjena trofeja divljači odstrijeljene u lovištu „Vjetrenik-Šibošnica” u prethodnoj lovnoj sezoni. Ocijenjen je veliki broj izuzetno kvalitetnih trofeja, od kojih se izdvaja trofej srndača u srebru. To sve pokazuje da se LD „Vjetrenik-Šibošnica” s pravom postavlja na prvo mjesto po trofejnoj vrijednosti srneće divljači na području Tuzlanskog kantona.

Faruk Mehanović

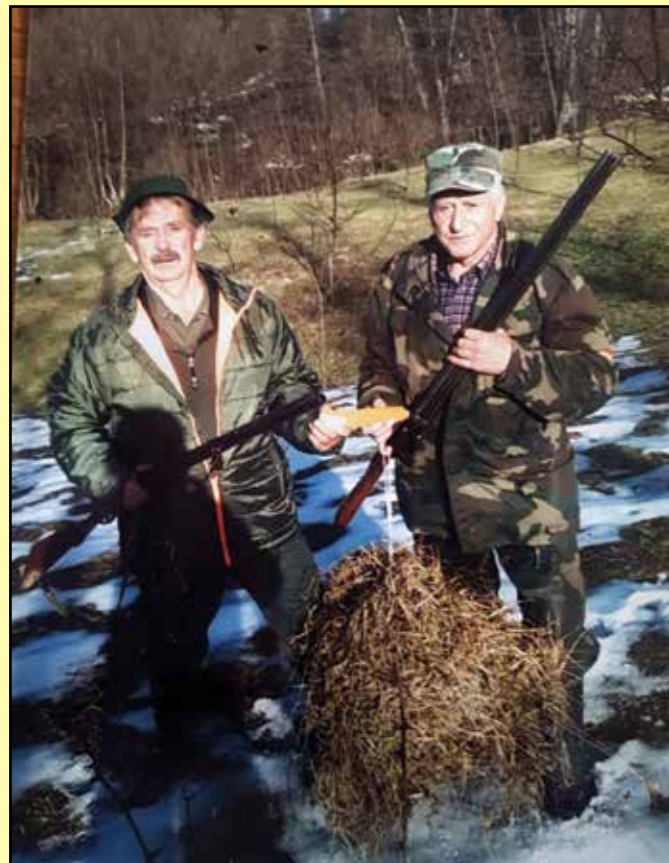

2019 Juni Lovac 11

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice Počasni lovci hrane divljač

Na fotografiji su dugogodišnji počasni lovci Bošnjaković Ismet i Bulić Sakib u akciji zimske prihrane divljači.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice Ima srne, zeca, fazana i divlje svinje

Početkom marta lovci LD „Toplica“ Živinice izvršili su prebrojavanje divljači u rejonu Klade-Zelenika. Prebrojavanje je pokazalo zadovoljavajuće brojno stanje srneće, zečije, fazanske i crne divljači. Nakon prebrojavanja druženje je nastavljeno do kasno u noć. Na fotografiji su članovi Sekcije „Svojat Bašigovci“ na postrojavanju pred prebrojavanje.

Huska Konjević

Lovačko društvo „Toplica“ Živinice Dvije lovačke kuće u Izgradnji

Članovi Sekcije „Svojat-Bašigovci“ grade dvije lovačke kuće. Na lokaciji Golubnjak kuća je u završnoj fazi finih radova, a na lokaciji Klade kuću su počeli graditi u aprilu.

Huska Konjević

Neke aktivnosti Lovačkog društva „Tuzla“ Tuzla

Piše: Selver Pirić

Lovačko veče

Kao kruna protekle lovne sezone, uz bogat kulturno-zabavni program, održano je lovačko veče. Ovogodišnje tradicionalno druženje je upriličeno u motelu „Rudar“, uz prisustvo oko 450 domaćih lovaca i gostiju, a posvećeno je damama. Lovačko veče je otvorio Terzić Salih, predsjednik LD „Tuzla“ i najavio nastavak aktivnosti Društva na oplemenjivanju lovišta kroz uzgoj i zaštitu divljači. Svečanost je iskorištena da predsjednik Lovačkog udruženja iz Zvornika, Mirković Branislav, u ime Lovačkog saveza RS, Alić Mensuru uruči Zlatni orden, kao

najveće lovačko priznanje LS RS, a za izuzetno zalaganje u razvoju lovstva i unapređenju međuentitetske saradnje među lovcima.

Vakcinisanje pasa

U sklopu redovnih godišnjih aktivnosti, Društvo je sprovelo preventivno vakcinisanje lovnih pasa protiv bjesnoće,

kako bi se osiguralo da najvjerniji lovački pomoćnici u lovište budu pušteni zdravi. Vakcinisanje je obavljeno u dva radna dana na desetak punktova, u saradnji sa Veterinarskom stanicom Tuzla i Gradom Tuzla.

Prebrojavanje divljači

U sklopu proljetnih aktivnosti Društvo je obavilo prebrojavanje divljači, sve u dva radna dana a na 12 ploha i uz učešće oko 1100 lovaca. Prebrojavanje je pokazalo da je

lovište izuzetno bogato sa srnećom i crnom divljači, što dokazuje ispravnost gazdovanja lovištem. Prebrojavanje je bila još jedna prilika za druženje lovaca po revirima.

Puštanje fazana

Nakon proljetnog prebrojavanja divljači pristupilo se i drugim aktivnostima, kao što je obogaćivanje lovišta fazanskom divljači. Ove godine je nabavljeno i pušteno matično jato od 500 kljunova, u omjeru 1:5 u korist koka. Jato je ravnomjerno raspoređeno u svih 17 sekcija. Fazani su pušteni na

zaštićene terene, a tome je prethodilo čišćenje terena od štetočina. Potom su lovci čuvali fazane kako bi ova divljač imala priliku da se navikne na prirodno stanište.

Zajedno love

Grupe lovaca LS „Šićki Brod“ i LS „Gornja Tuzla“ često zajedno love, na način da grupa iz Gornje Tuzle ugosti grupu iz Šićkog Broda u lovu na divlje svinje, a grupa iz Šićkog Broda ugosti lovce iz Gornje

Tuzle u lovu na divlje patke. Ove godine je druženje upriličeno pred početak sezone lova na srndaća, a domaćini su bili lovci LS „Gornja Tuzla“.

Posjeta počasnih lovaca

Lovci Sekcije „Šićki Brod“ tokom aprila i maja su posjetili svoje stare i počasne članove. Šimić Blašku, Divković Božu, Čehajić Rafima i Rifata, Zahirović Saliha i Moranjkić Mustafu.

Skupština

Održana je 27. redovna Skupština LD „Tuzla“, na kojoj je usvojen izvještaj o radu Upravnog odbora za 2018., finansijski izvještaj za 2018. i prijedlog Finansijskog

plana prihoda i rashoda za 2019., izvještaj o radu Nadzornog odbora za 2018., izvještaj disciplinskog tužioca i Disciplinskog suda o radu za 2018., usvojena realizacija godišnjeg Plana gazdovanja lovištem za lovnu 2018./19., usvojen godišnji Plana gazdovanja za lovnu 2019./20. i prijedlog Stimulativnog plana uništavanja štetočina za 2019. godinu. Istaknuto je da je Društvo nabavilo aparat stenogram za snimanje rada sjednica Skupštine, UO i radnih tijela. Nakon završetka Skupštine, druženje je nastavljeno u ugodnoj atmosferi restorana Panonski lovac.

Lovačko društvo „Husić Mustafa Čektalo” Sapna

Akcije prebrojavanja divljači i sijanja kukuruza

Članovi Sekcije „Svojat-Bašigovci“ grade dvije lovačke kuće. Na lokaciji Golubnjak kuća je u završnoj fazi finih radova, a na lokaciji Klade kuću su počeli graditi u aprilu.

Ibro Memić

Lovačko društvo „Husić Mustafa Čektalo“ Sapna Sajam visokog lova i ribolova

Februar se Salzburgu (Austrija) dočeka s velikom pažnjom svih ljubitelja lova. Ovogodišnji međunarodni Die Hohe Jagd & Fischerei, sajam Visokog lova i ribolova (21.-24. februar), održan je u 12 velikih hala uz učešće preko 30 zemalja i preko 500 izlagača. Ulaznica je koštala 20 eura, a i lovni psi su bili dobrodošli pa je organizator za svakog gosta sa svojim lovačkim pomoćnikom obezbijedio keru hranu i smještaj. Visok kvalitet ponude nisu pratile visoke cijene, naročito što se tiče lovnog turizma.

Divlce iz Sapne je oduševila ponuda turskih agencija, koje su za lov nudile više vrsta divljači pa su njihovi štandovi bili i najposjećeniji jer su mamili izložbenom ponudom lovne divljači. Ono što je iznenadilo je podatak da sve više lovaca voli loviti pernatu divljač. Štandovi s tom ponudom su bili jako posječeni. Kroz razgovar sa ponuđačima lovci iz Sapne su zaključili da je naša BiH, a i samo LD „Husić Mustafa Čektalo“ veoma konkurentno za lov pernate divljači. Mnoge lovce na štandovima je posebno zanimala vrsta ptice Garrulus glandarius, dakle naša kreja, šojka. Šteta je što na ovom sajmu nije bilo nikog od izlagača iz naše države. Ili nemamo sluha za ovakve sajmove ili lovačka društva ne žele biti otvorena za lovni turizam koji nudi velike finansijske mogućnosti i moguća bratimljenja sa nekim od lovačkih društava, a koja kasnije pomažu mnogi od poznatih proizvođača oružja, koji su svoje nove proizvode predstavili baš na ovom sajmu. Veliku pažnju su privlačile optike koje su tehnički doradene tako da na sebi imaju i infracrvene kamere i mnoge druge tehničke sposobnosti. Mercedes je predstavio terenska vozila sa raznim pomagalima namijenjena za lov.

Said Smajlović

Lovačko društvo „Tuzla“ Tuzla Fazani na teren Papratine-Polja

Lovci revira VI uspješno su okončali akciju obogaćivanja lovišta fazanskom divljači. Naime, nekoliko dana nakon proljetnog prebrojavanja divljači lovci Sekcije „Dobrnja-Mramor“ su pustili fazane na zaštićen teren Papratine-Polja. Tome je prethodila akcija čišćenja terena od štetočina, a uz veselo druženje je dogovoreno da se fazani jedno vrijeme prate i čuvaju da bi preživjeli u prirodnom staništu.

Husnija Kišić

Lovci iz LD „Husić Mustafa Čektalo“ Sapna su posjetili ovaj sajam, odnosno Said Smajlović i Asmir Husejnović, a dočekao ih je mladi lovac i kolega Mirel Sejdić, koji je bio vodič po Salzburgu i sajmu. Pored bogate lovne ponude i divljači za odstrjel u okviru lovnog turizma, mogle su se vidjeti mnoge inovacije i tehnička dostignuća koja lovcima uveliko mogu pomoći u prirodi. Više od 30 zemalja širom svijeta ponudilo je lovcima svoju divljač za odstrjel pa su zainteresovani na sajmu mogli sklopiti ugovore. Neki ugovori su iznosili i nekoliko desetina hiljada eura, ali su se mogli sklopiti ugovori i za 2000 eura za lov od sedam dana, prevashodno za one koji vole loviti nešto sitniju divljač.

Lovac Jelena ulovio muflona u Francuskoj

Subašić Bajro, član LD „Jelen” Gradačac, zahvaljujući svom renomeu kao pjevač Baya Bosanac, pozvan je od strane Fočić Šahima u lov u svoje privatno lovište u Francuskoj. Šahim, porijeklom iz Živinica, uticajan među njemačkim i francuskim lovcima i kinolozima, vlasnik je jednog od boljih lovišta na granici Francuske sa njemačkim Baden Württembergom. Učesnici lova su bili lovci iz

cijelog svijeta i mnogih profesija, od politike, medicine do sporta i bio je jedinsveno drženje u kojem je viđena jelenska, srneća, crna, muflonska divljač i u kojem je ulovljen samo jedan muflon, a strijelac je bio naš Baya. Zasut je čestitkama, a on je ulov objasnio ovako: „Nisam ja džabe iz bosanskih brda, znam navabiti ovce i ovdje”.

MI

Prirodni i kontrolirani uzgoj srneće divljači

Srneća divljač se znatno teže uzgaja u farmskim modelima uzgoja za razliku od ostalih vrsta jelenske divljači (pored losa) Zbog toga se naglasak stavlja na prirodni uzgoj srneće divljači u otvorenim ili ograđenim lovištima te znatno manje gaterima. Jedan od oblika kontroliranog uzgoja - mini farme, tek se nalazi u fazi idejnog razvitka. Pored navedenog, dosta često se srne nalaze i u tzv. uzgoju na okućnicama, pri čemu vlasnici drže po nekoliko srna ili nerijetko samo srndaće na manjem ograđenom prostoru. Dobar dio ovakvih uzgoja zapravo je posljedica nepoznavanja biologije srneće divljači, uslijed čega ljudi vrlo često prilikom šetnji prirodom nailaze na „napuštenu“ lanad te je odnose ne bi li je spasili. Ovakav je postupak pogrešan ukoliko znamo da srne ostavljaju lanad prikrivenu u travi i prividno bez nadzora (srna je uvijek negdje u blizini) tokom prve sedmice života. Ovakav je postupak ujedno i najbolja zaštita za lane, jer ono tada nema aktivne mirisne žlijezde i za potencijalne grabežljivce je nevidljivo dok god ostane mirno. Jednom pokupljena lanad teško se vraća u prirodu i uglavnom ostaje uzgajana na okućnicama.

Prirodni uzgoj

Prirodni uzgoj srneće divljači se temelji, kao i kod uzgoja ostale jelenske divljači, na ocjeni prikladnosti staništa (bonitiranju) i određivanju lovnoproduktivnih površina. Na temelju dobivenih podataka i tablica pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači, određuje se broj srna koje je moguće uzgajati po jedinici lovnoproduktivne površine (1 jedinica je 100 ha), s razradom spolne i starosne strukture i razvojem matičnog fonda ove divljači. Pri tome, valja naglasiti kako je sa stajališta sticanja visokovrijednih namirnica najzanimljivija kategorija podmlatka i mladih grla, koje ujedno i najviše sudjeluju u odstrjelu. Prirodni uzgoj divljači se temelji na provedbi mjera određenih lovnogospodarskom osnovom, gdje, osim spomenutog broja divljači po jedinici lovnoproduktivne površine, matičnog fonda i prirasta, trebaju biti i propisane i mjere zaštite i prihrane divljači, kao i mjere za unapređivanje staništa

i smanjivanja šteta od divljači. Pri tome, a naročito u današnje vrijeme, pažnju valja obratiti na zadatke lovočuvarske službe i provedbu redovnih izvidanja lovišta. Naime, dok je nekada krivolov predstavljao sramotan čin, uglavnom nužan kako bi se prehranila porodica, danas ovakav oblik krađe predstavlja zaradu kroz prodaju divljači. Pri tome se naravno ne poštuju nikakve

odrednice uzgoja. U prirodnom uzgoju divljači ovlaštenik prava lova mora osigurati dovoljne količine kvalitetne prihrane koju će izložiti divljači u nepovoljnim godišnjim uvjetima. Odstrjel srna se provodi u skladu s naredbama o lovostaju, o uvjetima i načinu lova i načinu upotrebe lovačkog oružja i municije. Kada je riječ o tehnici lova, srneća divljač se lovi dočekom sa zemlje ili čeke, šuljanjem, prigonom te vabljenjem tokom sezone parenja. Odstrjel se obavlja lovačkim puškama s užlijebljenim cijevima ili risanicama. Najmanji dozvoljeni kalibar je 5,6 x 57 s lovačkim nabojem težine zrna ne manjim od 3,24 grama i kinetičke energije na 100 m ne manje od 1 000 J. Teška zrna i veliki kalibri čija kinetička energija na 100 m prelazi jačinu od 3 000 J se ne preporučuju. Najveća dopuštena daljina za odstrjel od 150 m predstavlja ujedno i osiguranje za pravilan odstrjel i što kvalitetniji pogodak.

Kontrolirani uzgoj

Iako farmski uzgoj jelenske divljači postoji već dugi niz godina, srna (uz primjerice losa) često je opisivana kao vrsta koju je iznimno teško uzgajati u ovakvim modelima. Ovome svakako pridonosi i činjenica da su srne izraziti selektori u prehrani, zahtijevajući veći udio brsta u svakodnevnoj ishrani, što odmah i umanjuje stupanj intenzifikacije uzgoja. Nasuprot tome, srne se relativno uspješno uzgajaju u manjim ograđenim kompleksima, takozvanim mini-farmama. Pri tome moramo imati na umu kako prema socijalnoj strukturi srne ubrajamo u takozvani distancijalni tip, gdje krda uglavnom čine srne, ovogodišnja i eventualno prošlogodišnja lanad (porodično ili prošireno porodično krdo), te im to treba i omogućiti. Također, valja osigurati dovoljne količine brsta, ali i voditi računa o uočenoj pretjeranoj agresivnosti srndaća u zatočeništvu.

Mjere za poboljšanje kvalitete mesa

Iz svega navedenog je evidentno da je srneću divljač teško uzgajati u kontroliranim uvjetima pa naglasak valja staviti na postupak s odstrijeljenom divljači u prirodnom obliku uzgoja, odnosno na postupak odmah nakon odstrijela. Sam odstrijel, kao prvi korak, od iznimna je značaja za daljnju kvalitetu mesa. Tako će primjerice „pad u vatri“ (lovački naziv za pad divljači odmah na mjestu nastrijela) omogućiti promptni postupak sa divljači, ali će lošiji pogodak rezultirati bijegom divljači te ponekad čak iziskivati i potragu sa psom krvosljednikom. U takvim slučajevima, ovisno o mjestu pogotka, konfiguraciji terena te činjenici da li u potrazi sudjeluje pas krvosljedniki ili ne, samo vrijeme od nastrijela do pronalaska divljači znatno će varirati. Naprimjer, ukoliko je divljač pogođena u pluća, velika „zračna“ površina će amortizirati udarnu energiju zrna i ranjenoj divljači omogućiti duži ostanak na životu - duži bijeg. U skladu s tim, pravilo je da u slučaju kada se na mjestu nastrijela pronađe pjenušava krv, može se očekivati duga potraga za ranjenom divljači te je uputno odmah potražiti psa obučena za rad na krvnom tragu. Ovo je olakšano i samom činjenicom da je takav pas ujedno i obavezan u lovištima sa krupnom divljači. Takvo produženo traženje divljači povećava i rizik od mikrobiološkog onečišćenja i kvarenja mesa. I sam pogodak može imati ulogu u onečišćenju mesa, ali i gubitku pojedinih mišićnih partija. Rizik od onečišćenja mesa postoji uvijek kada zrno pogodi trbuh srne, ali i veći dio grudnoga koša. Naime, prema istraživanju, srce i velike krvne žile u srneće divljači su smještene više kranijalno u odnosu na optimalno mjesto ciljanja u ostale divljači, tako da pogodak iza šestoga rebra u većini slučajeva ima za posljedicu probijanje buraga i vidljivo onečišćenje trupla sadržajem buraga. Pored onečišćenja mesa sadržajem probavnog sustava postoji i rizik od izravnog gubitka mišića uslijed pogotka u npr. područje lopatice ili buta. Tada se na mjestu pogotka nalaze smrskani dijelovi, kosti, ali i opsežni krvni podljevi, uslijed čega se zahvaćeni dijelovi izrezuju i uklanjaju. Nakon odstrijela i uspješnog pronalaska divljači, ulov treba odmah obilježiti evidencijskom

markicom, a potom izvaditi utrobu. Zakonske odredbe propisuju pregled divljači u za to odobrenim objektima, ali su određene specifičnosti s obzirom na osobitosti samog lova i dalje prisutne. Tako će primjerice, uvažavajući brzinu procesa zrenja i postmortalnih procesa u probavnim organima biti poželjno što ranije izvaditi utrobne organe (evisceracija), odstraniti zgrušanu krv te omogućiti hlađenje trupla. Pored već pobrojanih okolnosti koje mogu produžiti vrijeme od odstrijela do evisceracije, određenu ulogu ima i broj odstrijeljene divljači u jednom lovu, broj ljudi koji provode evisceraciju, kvalitet organizacije lova te spomenuta konfiguracija terena kada je otežano sakupljanje i prevoz sve odstrijeljene divljači do mjesta evisceracije, a divljač može pasti i na terenu nepristupačnom vozilima. U takvom slučaju ulov treba odvući do prvog šumskog ili poljskog puta, što opet produžava vrijeme do evisceracije. Nakon vađenja utrobe nužno je izdvojiti uzorke za veterinarsko-sanitarni pregled, a preostali dio utrobe treba neškodljivo ukloniti. Nakon svega, divljač se transportira u registrirani objekt za hlađenje i rasijecanje divljači. Pored pravilnog postupka sa divljači po odstrijelu, jedan od uzroka koji može imati učinak na procese zrenja mesa je i sezona parenja. Naime, jedan dio srneće divljači (srndaći) odstrijeli se za vrijeme sezone parenja što ima nepovoljan uticaj na pH mesa i na kapacitet vezanja vode. Ukoliko se poštuju svi navedeni postulati postupka s divljači po odstrijelu, prema mikrobiološkom sastavu meso divljači predstavlja namirnicu dobrog higijenskog statusa, sličnu namirnicama porijeklom od farmški uzgajanih životinja. Istraživanja su pokazala kako ranije uklanjanje kostiju (12 do 24 sata po odstrijelu) pogoduje kvalitetnijoj pohrani mesa. Prema hemijskom sastavu srnetina sadrži 74% vode, 21% proteina i 4% masti, što je čini visokovrijednom namirnicom dijetetskih osobina.

Nemasno meso divljači

U našim lovištima najviše se uzgaja i lovi zec, divlja svinja i srneća divljač. Prema svom sastavu meso divljači ima vrlo nizak sadržaj masnoća, a time i osjetno manju kalorijsku vrijednost. To je uzrokovano time što divljač ne dobiva koncentrate hrane i stalno je u pokretu. Istovremeno, meso divljači je izvrstan izvor proteina, željeza, selen i vitamina B kompleksa. Bogato je visokokvalitetnim proteinima, a prehrana koja se temelji na divljači potiče zdravlje imunološkog sustava. Pogodno je za gurmane koji imaju povišene masnoće u krvi. Meso divljači je tamnije i žilavije, a kao što je teletina mekanija od govedine tako je i mlada divljač mekanija i sočnija od stare. Mlađe meso je jarkocrveno i prošarano bijelom, a ne žučkastom masnoćom.

Priprema divljači

Omekšavanje mesa je osnovno kod pripreme divljači. Nekada se ulovljena divljač držala na suhom i prozračnom mjestu da meso omekša uslijed stvaranja mliječne kiseline. Danas tu funkciju imaju razne vrste rasola i marinada kojima je najvažniji sastojak sirće. Uz sirće, u određenim omjerima, može se dodati voda, vino, povrće i začini poput lovora, klinčića, smreke ili bibera. Rasol se prokuha, a zatim prelije preko mesa, koje se marinira nekoliko dana uz povremeno okretanje. Nakon omekšavanja dolazi faza špikovanja. Meso divljači spada u nemasna mesa pa se može špikovati suhim mesom ili slaninom. Špikovanjem iznutra dobit će se sočnije meso, a špikovanje provlačenjem suhog mesa ili slanine iglom kroz meso (dijelovi suhog mesa/slanine ostaju na površini) dobit će se ukusniji sos. Savjet je da se tokom pripreme divljači njeno meso kratko ispiru samo s vanjske strane, a unutrašnja strana se samo dobro obriše. Zečetina i srnetina ne ispiru se vodom već se brišu kuhinjskim papirom, a krvava mjesta ispiru se sirćetom.

Metode kuhanja

Meso divljači se može kuhati, dinstati (pirjati) ili peći. Najbolji dijelovi za pečenje i dinstanje su but i stražnje noge, dok se prsa, prednje noge i vrat obično kuhaju za ragu ili se od kuhane divljači pripremaju izvrsne paštete. Pečena divljač se poslužuje uz tamni umak, pikantnije umake ili slatkaste umake uz dodatak kompota, naročito džema od brusnica, koji će ublažiti miris mesa divljači i dati pikantnu aromu. List *LOVAC*, u svojoj povremenoj rubrici *Lovački kuhar*, objavljuje razne recepte i metode kuhanja mesa od zeca, srne, divlje svinje i ostale divljači iz naših lovišta.

Zečetina

Divlji zec je bitno dobro očistiti. Može se staviti i u marinadu od raznog povrća koje se prokuha sa sirćetom. Od njega su najbolji dijelovi pečenica i zadnji butovi. Glava i vrat te prsa i prednje noge najbolje je upotrijebiti kod pripreme paprikaša i raznih pašteta. Uobičajeno je da se pečenica i zadnji dijelovi zeca pripremaju u pećnici nakon što se prethodno filuju začinima, suhim mesom ili slaninom. Istovremeno,

zec je poželjno obložiti masnijim suhim mesom ili slaninom. Energetska vrijednost 100 g divljeg zeca iznosi 114 kcal/477 kJ (22% proteina i 2,3% masti). Od minerala, ovo meso je dobar izvor magnezija i selen, a odličan je izvor željeza i fosfora. Od vitamina, odličan je izvor niacina B3. Zečetina je odličan način da se u naš organizam unesu potrebne bjelancevine bez unosa nepotrebne masnoće. Ako se uz zeca uzme bijelo vino bogato polifenolima, učinili smo dobro za srce i krvne žile. Suhe šljive bogate su željezom i vitaminom A te riboflavinima i vitaminom C te predstavljaju izvrstan dodatak jelu od divljeg zeca u borbi protiv gripe, malokrvnosti i karcinoma.

Srnetina

Od srnećeg mesa je najbolje upotrijebiti pečenicu i zadnje butove. Kao i kod zeca, važna je priprema srne. I za srneće meso se priprema marinada koja omekšava meso i čini ga sočnijim. Od ovog mesa se može praviti srneći but u marinadi, pečenja, ragu, razne paštete, rolvana i druga tijesta. Pečene šnicle od srne se pripremaju uz začine za meso i voćne note u sosovima uz koje se meso može poslužiti. Srneće šnicle koje ste premazali smjesom od soli, zgnječenog bibera i ruzmarina, ispecite u tavi i poslužite uz kompot od jabuka i kupina. Šnicle se mogu premazati i senfom u koji dodamo zgnječene borovnice, biber i sitno isjeckan bijeli luk. Pečene šnicle poslužite uz sos od pečenja, kojem ste dodali crveno vino i pekmez od crvene ribizle. Šnicle se mogu poslužiti i s kajmakom. Energetska vrijednost 100 g srnećeg mesa iznosi 120 kcal/502 kJ (23% proteina i 2,4% masti). Od minerala, ovo

meso je odličan izvor željeza, fosfora, a dobar je izvor selen. Obiluje vitaminima B1 i B2, ima vitamina B3. Radi planinske trave kojom se ova divljač hrani, srneće meso je izvanredne čistoće te je najmanje masno od svih vrsta divljači. Treba još jednom napomenuti da je srneće meso odličan izvor visokokvalitetnih proteina, a bogato je i željezom neophodnim za opskrbu tijela kisikom i vitaminom B12, koji je neophodan za stvaranje crvenih krvnih zrnaca. Odličan izvor selen stimulira rad štitnjače.

Veprovina

Meso divlje svinje je mnogo ukusnije i lakše od mesa pitome divlje svinje. Od mesa divlje svinje se najčešće upotrebljava but jer je najukusniji. But se obično prije stavlja u marinadu prije pečenja u pećnici. Energetska vrijednost 100 g divlje svinje iznosi 122 kcal/510 kJ (21,5% proteina i 3,3% masti). Od minerala, ovo meso je dobar izvor fosfora i selen. Od vitamina, odličan je izvor tiamina B1 i niacina B3. Vitamini B1 i B3 su potrebni za jačanje nervnog sistema i pospješuju zdravu kožu. Preporučuje se da se recept temelji na upotrebi brusnice i klinčića jer je brusnica bogata vitaminima A i C, njeni bioflavonoidi mehlem su za mokraćne puteve te sprečava prehladu i gripu, a klinčići čudotvorno djeluju na čišćenje organizma od parazita - liječi kandidu, malariju, tuberkulozu, koleru i šugu!

IWA OUTDOOR CLASSICS 2019

8 - 11.3.2019
NUREMBERG, GERMANY

Od 8. do 11. marta po 46. put brojne hale Sajma u Nirnbergu su bile otvorene za preko 1.600 izlagača i nekoliko desetina hiljada posjetilaca. Druga u svijetu po veličini, smotra oružja i opreme - IWA Outdoors Classic očekivano evoluirala iz godine u godinu, prilagodava se aktuelnim trendovima ali ih i postavlja. Često se desi da određeni izlagač ukazuje na nove proizvode, posjetioци i trgovci definišu svoje potrebe pa se na osnovu toga traže tehnološke i ekonomske mogućnosti da se na najbolji način odgovori na postavljene zahtjeve. Ove godine, prvi put na jednom mjestu i na posebnom prostoru, bili su zastupljeni blogeri koji se bave oružjem i srodnom tematikom. U okviru biznis aktivnosti upriličena je serija predavanja osmišljena da pomogne trgovcima pri online poslovanju, koje sve više uzima primat i kod tako specifične robe kao što je oružje.

Organizovan je i tzv. Job Center u formi berze rada gdje svako zainteresovan može da potraži posao (stalni, povremeni ili kao „slobodan strijelac“), a poslodavci oglašavaju slobodne pozicije i profil potrebnih kadrova. Do sada nije bilo ovakvih mogućnosti na sajmovima ovog tipa tako da IWA ponovo pomjera granice. Bez obzira na sveprisutnu globalnu mrežu, video prezentacije i mogućnost da traženu informaciju dobijete na pritisak dugmeta iz udobnosti svog doma, ne postoji zamjena za lični kontakt s nekim oružjem, priliku za razgovor sa projektantom ili proizvođačem, mogućnost da se na licu mjesta uporedi s nekim drugim, sličnim proizvodom. Zbog toga su sajmovi ovog tipa dragocjen izvor informacija bez obzira da li ste stručnjak ili entuzijasta.

U oblasti ručnog oružja preovlađujući trend je i dalje na kombinaciji kompaktnih dimenzija i snažnog kalibra. Prošlogodišnji novitet, SIG P-365 je „visoko postavio ljestvicu“ ali to nije obeshrabilo konkurenciju. Čak se i Mossberg uključio u trku sa svojim prvijencem označenim kao MC-1. Kod lovačkih karabina je zanimljivo posmatrati promjene koje donosi nova generacija tzv. „milenijalaca“. Tako se može vidjeti novi Blaser s kundakom od ugljeničnih vlakana i gravura na nehrđajućem

čeliku. Steyr predstavlja repetirku kod koje su cijev i sanduk izrađeni od jednog komada čelika, a mnoštvo malih puškarskih radionica reklamira fantastično upasovane komade vrhunske izrade.

Za optike je tubus od 30 mm već odavno standard, a sada se ide na 32, 34 pa čak i veće prečnike. To daje svjetliju sliku i dopušta veći hod končanice. Evropski proizvođači drže standardno visoke cijene pa su s druge strane Atlantika odlučili da uređaje srednje cjenovne kategorije kompletiraju (ne i da ih proizvode) na Filipinima koji su dokazali da imaju sposobnu radnu snagu i kompanije koje isporučuju kvalitet po zahtjevanim standardima. Termovizijski dodaci su dovoljno kompaktni da se uređaj kači direktno na objektiv optike i omogućava gađanje do 200-300 metara. Lakše i jeftinije rješenje kod koga nema potrebe za ponovnim upućavanjem kada mijenjate dnevni i noćni režim.

Ljubitelji tetivnog oružja imali su na raspolaganju prostor za isprobavanje željenih modela. Trend kod compound lukova i samostrijela je sličan - kraći, efikasniji limbovi velike krutosti i kratkog hoda postavljeni su gotovo paralelno što smanjuje raspone, a primjena novih materijala donosi uštedu na masi. Po prvi put, ljubitelji air-soft oružja mogli su da isprobaju nove modele na za to predviđenom poligonu. Ovo je dinamična i potpuno bezbjedna aktivnost koja pomaže da se unaprijedi taktika.

Poznati proizvođači noževa kao da „gube dah“ i primjetan je manjak noviteta ali zato kompanije iz Kine šire svoju ponudu i angažuju poznate dizajnere pa se na noževe s oznakom Made in PRC više ne gleda s podcjenjivanjem. Cold Steel je svoje modele osvježio primjenom novog alatnog čelika A2 s boljim mehaničkim osobinama. Benchmade nudi mogućnost da kupac personalizuje folder izborom kombinacije ponuđenih elemenata

na četiri modela. Tu ideju je svojevremeno najavio Leatherman za svoje multi-tool ali još uvijek nije realizovana.

Baterijske svjetiljke postaju sve snažnije, sve manje i sa sve više mogućnosti pa uputstva za upotrebu podsjećaju na male knjižice.

IN MEMORIAM

Mulavdić (Sadik) Hasan (1948. - 2018.)

Lovačko društvo „Majevica“ Srebrenik je izgubilo dugogodišnjeg vrijednog, poštenog, poštovanog i skromnog člana i dobrog prijatelja Hasana, lovca LS „Falešići“ i novoformirane LS „Brda-Brnjičani“. Kroz čitav svoj lovački staž, od 1981., bio je vrijedan, veseo, omiljen i cijenjen jer je svoje bogato iskustvo znao i htio prenijeti na mlade lovce. Nedostajat će nam svima, a posebno članovima Grupe „Brda“. Rahmet mu duši.

LD „Majevica“ Srebrenik

Brakić (Pavo) Franjo (1953. - 2018.)

Navršila se godina dana od kako nas je napustio naš Franjo, dugogodišnji zaljubljenik prirode, lovstva i druženja. Zauvijek će nam nedostajati njegovo prijateljstvo, a posebno kolegama u Sekciji „Živinice“. Neka mu je laka zemlja bosanska.

LD „Toplica“ Živinice

Josić (Božo) Stjepan zv. Pepić (1951. - 2018.)

Krajem avgusta će se navršiti godina dana od kako je prestalo da kuca plemenito srce našeg Pepića, uzoritog člana LD „Tuzla“ od 1980. godine. Umjesto puške u lov je radije nosio saz ili šargiju te je svirajući dočaravao ljepotu druženja s prirodom. Isticao se lovačkim aktivnostima, a poseban doprinos je dao u izgradnji prvog lovačkog objekta na šljakištu Divkovići. Svojom plemenitošću i vedrinom je plijenio simpatije i lovaca i sugrađana. Svima će nedostajati a posebno kolegama u Sekciji „Šiški Brod“. Neka mu je laka zemlja i vječni mu pokoj duši.

LD „Tuzla“ Tuzla

Pranjić (Marko) Mijo zv. Mišo (1945. - 2019.)

Nakon kraće bolesti u aprilu je preminuo naš Mišo, počasni lovac LD „Tuzla“. Društvo je izgubilo zaljubljenika prirode i lovstva, dobrog i omiljenog druga. Kao takav ostat će u sjećanju svih njegovih prijatelja i kolega, a posebno lovcima Sekcije „Pasci-Par Selo. Počivao u miru Božjem.

LD „Tuzla“ Tuzla

Mešanović Avdija (1951. - 2019.)

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac je izgubilo dugogodišnjeg vrijednog i uglednog člana i dobrog prijatelja Avdiju iz Sekcije „Vučkovci“. Nikada nećemo zaboraviti našeg „Matorog“. Rahmet mu duši.

LD „Jelen“ Gradačac

Hasić Šefik (1973. - 2019.)

Sredinom maja na ahiret je preselio naš Šefik, izuzetan patriota, čovjek, prijatelj i lovac. Izgubili smo vrijednog člana „Jelen“ Gradačac, velikog ljubitelja prirode, divljači i druženja, koji će nam ostati u trajnom

sjećanju.

LD „Jelen“ Gradačac

Berbić Esed (1941. - 2019.)

Lovačko društvo „Zelemboj“ Banovići je ostalo bez svog Eseda, vrijednog, uzornog i uglednog počasnog člana. Njegova privrženost prirodi i predanost lovačkim obavezama je bila redovna i u poznim godinama života. Divili smo se njegovoj fizičkoj snazi i duhovitosti. Zauvijek će nam nedostajati njegovo prijateljstvo, a naročito lovcima LS „Grivice-Bučik“. Rahmet mu duši.

LD „Zelemboj“ Banovići

Čamdžić (Rasim) Ramiz zv. Rape (1949. - 2019.)

Iznenada, u 70-toj godini, zauvijek nas je napustio, na Ahiret preselio, naš Rape, počasni član LD „Sokolina“ Kladanj, lovac od 1978. Volio je lov, druženje, prirodu, a svojim zalaganjem i ponašanjem je zaslužio poštovanje. Bio je primjer dobrog, čestitog lovca i jarana. Više puta je biran u organe Društva i bio delegiran u Skupštinu. Kad Društvo nije imalo svoje prostorije sastanci su se održavali u njegovoj kafani, bez naknade. Za svoj doprinos razvoju lovstva i Društva, dobio je razna priznanja i na kraju diplomu počasnog člana. Njegovim lovačkim stopama sigurno gaze sin Rasim, zet Narcis, unuk Hariz, uz podršku i pomoć brata Dalije. Neka mu je zemlja bosanska laka, lijep Džennet i vječiti rahmet.

LD „Sokolina“ Kladanj

SAVEZ LOVAČKIH DRUŠTAVA TUZLANSKOG KANTONA

OPERATIVNI KALENDAR AKTIVNOSTI U LOVIŠTIMA TK ZA LOVNU 2019./2020. GODINU

I UKLANJANJE ŠTETOČINA IZ LOVIŠTA

1. REDUKCIJA BROJNOG STANJA PASA I MAČAKA KOJI SE NEKONTROLISANO KREĆU PO LOVIŠTIMA (LUTALICE)

- juni	2, 9, 16, 23, 30
- juli	7, 14, 21, 28
- avgust	4, 11, 18, 25
- septembar	1, 8, 15, 22, 29

Redukciju brojnosti pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima obavezno je obavljati i u sve lovne dane predviđene Operativnim kalendarom aktivnosti.

U slučaju nabavke i vještačkog unosa divljači u lovište, obaveza je da se prethodno izvrši uklanjanje svih pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima, kao i ostalih štetočina i izvan utvrđenih dana, uz odluku lovačkog društva.

Redukciju brojnog stanja pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima, vršiti u skladu s članom 13. Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja.

Lovačari su obavezni da vrše redukciju brojnosti pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima svaki dan, na način kako je to propisano Zakonom.

2. ODSTRJEL LISICA I DIVLJIH MAČAKA

- oktobar	13, 20, 27
- novembar	3, 10, 17, 24, 25
- decembar	1, 8, 15, 22, 29
- januar 2020.	1, 2, 5, 12, 19, 26
- februar 2020.	2, 9

Poslije 5. januara je dozvoljen lov lisica i divljih mačaka bez upotrebe lovačkih pasa.

II LOV LOVOSTAJEM ZAŠTIĆENE DIVLJAČI

1. LOV SRNEĆE DIVLJAČI

Na osnovu prijedloga članica Saveza i Savjeta za lovstvo, preporučuje se odstrjel sanitarnog i uzgojnog karaktera srndaća:

- juni	15, 16, 29, 30
- juli	6, 7, 20, 21
- avgust	3, 4, 17, 18, 24, 25
- septembar	7, 8, 14, 15

Napomena: Izlaske na srndaće organizovati:

Subotama izlasci za odstrjel: 15. i 29. juni, 6. i 20. juli, 3. 17. i 24. avgust i 7. i 14. septembar. Nedjeljama jutarnji izlasci za odstrjel: 16 i 30. juni, 7. i 21. juli, 4., 18. i 25. avgust i 8. i 15. septembar. Ulazak u lovište subotom je u 14 sati, izlazak iz lovišta u nedjelju je u 14 sati.

Sanitarno-uzgojni odstrjel srna i lanadi

Lovačka društva, radi postizanja optimalne trofejne vrijednosti i održavanja zdrave populacije srneće divljači, imaju obavezu organizovati sanitarno-uzgojni odstrjel ženki i lanadi srneće divljači u periodu od 1. oktobra 2019. do 31. januara 2020. godine.

2. LOV DIVLJIH SVINJA

- oktobar	13, 20, 27
- novembar	3, 10, 17, 24, 25
- decembar	1, 8, 15, 22, 29
- januar 2020 (vepar i nazime)	1, 2, 5, 12, 19, 26
- februar 2020 (vepar i nazime)	2, 9

Vepra je dozvoljeno odstrjeliti u sve lovne dane tokom godine predviđene Operativnim kalendarom.

Poslije 5. januara je zabranjen lov sa psima bez obzira na vrstu i rasu.

Ovu aktivnost obavljati po grupama od po 10 lovaca, u koji broj ne ulaze pripravnici i gosti.

U januaru 2020. godine može se vršiti samo odstrjel veprova i nazimadi (od 5. 1. bez lovačkih pasa).

U slučaju odstrjela, grupa je dužna izvršiti uplatu na ime odstrjelne takse, bez obzira na zdravstveno stanje ulova.

Upozoravaju se lovačka društva da su obavezna izvršiti veterinarski pregled svake ulovljene divlje svinje.

Kod odstrjela krupne divljači (divlje svinje) upotrebljavati lovačko oružje s užljebljenim cijevima. Izuzetno, pri odstrjelu divlje svinje, dopuštena je upotreba jediničnog zrna iz lovačke puške sačmarice, a najveća dopuštena daljina gađanja je 40 metara (Pravilnik o načinu upotrebe lovačkog oružja i naboja (Sl. novine FBiH, broj 5/08.).

3. LOV ZEČEVA

- oktobar	13, 27
- novembar	10, 25

4. LOV FAZANA

- oktobar	13, 20, 27
- novembar	3, 10, 17, 24, 25
- decembar	1, 8, 15, 22, 29
- januar 2020	1, 2, 5

Lov fazanske divljači mogu planirati lovačka društva koja su u svoja lovišta unijela ovu vrstu divljači, i to u dane kako je navedeno u Operativnom kalendaru aktivnosti. Ovu vrstu divljači loviti isključivo sa odgovarajućim psima.

5. LOV KUNA I VUKOVA

- oktobar	13, 20, 27
- novembar	3, 10, 17, 24, 25
- decembar	1, 8, 15, 22, 29
- januar 2020	1, 2, 5, 12, 19, 26

Vuka mužjaka je dozvoljeno odstrjeliti u sve lovne dane tokom godine predviđene Operativnim kalendarom aktivnosti. Kuna zlatica se ne mogu loviti u oktobru. Obje kune se mogu loviti nedjeljom do 23. 2. 2020. godine prilikom organizovanja akcija na odstrjel štetočina.

6. LOV MEDVJEDA

Na utvrđenom uzgojnom području je moguće loviti medvjeda samo ukoliko se od strane nadležnog organa donese program upravljanja mrkim medvjedom na uzgojnom području i ako se ukaže potreba za komercijalni lov u Pravilnikom određeno vrijeme od 1. 10. do 31. 12. 2019. i od 1. 3. do 31. 3. 2020. godine, prema planu gazdovanja u LD „Sokolina“ Kladanj, LD „Zelemboj“ Banovići i „Toplica“ Živinice, kao i u ostalim lovištima ako se evidentiraju štete od medvjeda, uz obavezu izdavanja lovne dozvole i prijave odstrjela Savezu.

7. LOV TETRIJEBA

Zbog ugroženosti vrste nije planiran lov ove divljači u lovištima na području SLD TK.

8. LOV DIVOKOZA

Ukoliko postoje uslovi i potreba, LD „Sokolina“ Kladanj može organizovati lov u periodu od 1. 9. do 29. 12. 2019. godine.

9. LOV DIVLJIH PATAKA, GUSAKA I CRNIH LISKI

Divlje patke loviti u periodu od 1. 9. 2019. do 23. 2. 2020. godine, nedjeljama i drugim danima koje odredi korisnik lovišta.

Divlje guske loviti u periodu od 1. 9. 2019. do 26. 1. 2020. godine (nedjeljom i drugim danima koje odredi korisnik lovišta), a crnu lisku loviti od 1. 9. 2019. do 26. 1. 2020. godine, samo nedjeljom i to na jezerima Modrac, Sniježnica i drugim manjim vodenim površinama, u skladu sa Zakonom o lovstvu.

Preporučuje se lovačkim društvima koja gravitiraju jezeru Modrac da usklade dane lova na ovu vrstu divljači.

Lovačka društva koja nemaju jezera mogu loviti ovu vrstu divljači na rijekama i na drugim vodenim površinama, isključivo nedjeljom i u dane kad se lovi i druga niska divljač, uz poštovanje odredaba upotrebe naoružanja na udaljenosti od naselja u skladu sa Zakonom.

10. LOV PREPELICA I GOLUBOVA GRIVNJAŠA

Lov prepelica i golubova grivnjaša obavljati u periodu od 4. 8. do 29. 12. 2019. godine.

11. LOV ŠLJUKA

Ovu vrstu divljači može se loviti u periodu od 13. 10. 2019. do 23. 2. 2020. godine.

III NAPOMENA

Lovačka društva su dužna da kod organizacije lova i određivanja visine odstrjelne takse koja je određena cjenovnikom, primjene član 62. Zakona o lovstvu i Cjenovnik odstrjela i korištenja divljači i drugih usluga u lovištu („Službene novine Federacije BiH“, broj 12/09.)

IV UPOZORENJE

1. Upozoravaju se lovačka društva da je, u periodu do 1. 4. do 31. 7. 2019. godine i od 5. 1. do 31. 3. 2020. godine zabranjeno izvođenje lovnih pasa u lovišta (osim žrtvovanih terena), bez obzira na vrstu, rasu i eventualnu specijalnost.

2. Upozoravaju se sva lovačka društva da se prilikom obavljanja lova striktno pridržavaju zakonskih propisa u pogledu dozvoljenog naoružanja kojim se lovi, kao i obilježja koja nose učesnici lova, a sve u cilju poštivanja zakonskih propisa i izbjegavanja neželjenih posljedica.

3. Sva lovačka društva su obavezna da imaju minimalno jednog lovačkog psa KRVOŠLJEDNIKA, ili drugog psa koji ima položen ispit u praćenju krvnog traga.

4. Sva lovačka društva su obavezna da tokom lovne sezone vode sve propisane evidencije, a naročito evidencije iz kojih se može utvrditi brojnost divljači u lovištima.

5. Operativni kalendar aktivnosti u lovištima Tuzlanskog kantona za lovnu 2019./20. godinu je okviran, a sve članice Saveza su dužne uraditi svoj kalendar aktivnosti za lovnu 2019./20. godinu, u skladu s odstrjelnim kvotama planiranim godišnjim planom gazdovanja, a koji ne može izlaziti iz okvira Operativnog kalendara aktivnosti SLD TK. Svi lovni dani navedeni u ovom Operativnom kalendaru ne moraju biti navedeni u ovom Operativnom kalendaru ne moraju biti navedeni u lovnim kalendarima kovačkih društava.

6. Sva lovačka društva su obavezna da, kod organizacije lova i gazdovanja lovištima, primjenjuju Zakon o lovstvu i podzakonska akta, ukoliko nisu u suprotnosti s istim, kao i druge zakonske propise koji definišu ili se tiču oblasti lovstva.

7. U slučaju potrebe, zbog pričinjavanja šteta, lovačka društva mogu donijeti odluku o određivanju dana za progon crne divljači, koja će vremenski biti u skladu s Pravilnikom o vremenu lova lovostajem zaštićene divljači.